

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petitsor egyszeri hirdetésre
 15 l. Közlemények sora 40 l.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::**

Március 15.

Egy pillanatra újból visszatértek a régi idők; újból itt vannak és virrasztanak államaink felett. A révedező tekintet, midőn most visszaszáll hozzájuk, keresve-keresi azt a formát, hangot, melyben kifejezést adhat annak az érzésnek, mely most százszorosán lett azzá, ami máskor volt. Máskor csak emlékünnepet ültünk március idusán, mely egy régen elcsendült hangnak ad folyvást új nyomatékot és rezonanciát; ma azonban minden napunk március idusa, melyben a honfiszív nemes ideálok megvalósításán küzd, ármányt tipor és életet ad a mult egy-egy eszméjének, melyet a letűnt idők csak sejtelemszerűen éreztek.

És mi, akik csak unokái vagyunk annak a kornak, emelt fővel tekintünk vissza az öregedő idő lángsugaraira. Emelt fővel, mert a mostani ifjúság nemcsak szívvel, hanem tettel, vérrel is megmutatja, hogyan hatotta át a régmult, a régi eszmény, a régi erkölcs és érzés.

Hatvankilenc éve annak, hogy a magyar ifjúság megjelölte azt az útirányt, melyen nemzetünknek haladnia kell, ha főnixszként akar kikelni a feledés és félreismerés porából; és hatvankilenc esztendő telt el 1848 március idusától, hogy a magyar ifjúság ismét lángoló szívet hord, sőt mi több: fegyvert ragad, kebelén hordozza a hazát és kész életével is megakadályozni a gázság, irigység, birvágy előrejutását.

Egy régen kiérdemelt, de soha meg nem kapott boldogabb jövődjéért küzd mostan az ifjúság. Szent a hitünk, hogy az erkölcsi igazságszolgáltatás annak fogja adni a végső győzelem aranyérmét, aki eddig a homályban volt, akit eddig csak félreismertek.

Ennek a honszerelemnek és az igazság erejébe vetett hitnek adott kifejezést az itthonmaradt ifjúság is, mikor, ha megfogyatkozott számmal is, de hasonló lelkesedéssel ünnepelte meg március tizenötödikét.

Az ős Kollégium nagytermében lefolyt ifjúsági ünnepen igen nagy számmal jelent meg városunk közönsége. Az érdeklődés, mit váro-

sunk intelligenciája tanúsított az ünnepély iránt, megfelelt annak a készültségnek, mellyel az ifjúság a műsornak egyes program-pontjait előadta. A Szózat eléneklése után a megnyitóbeszédet Sroll Lajos, a Joghallgatók Testületének elnöke mondotta, melynek tartalmi gazdagságát, szép gondolatait csak emelte a biztos és nyugodt fellépés és előadás. Az ünnepélynek igen sikerült pontja volt a harmadik, melyen Gömöri K. Nándor sikerrel és élénk ovációval szavalt el kedvelt agg költőnk, Csengey Gusztáv nagyhatású, lendületes versét: «Vén költő az ifjú nemzedéknek». Versét lapunk hasábjain külön is hozzuk. A következő pontban a koll. főgimn. énekkara szerepelt. A «Kossuth-induló»-t adta elő Borsody K. tanár vezetése mellett. Az összecsendő, kellemes akkordok sok tapsot és éljenzést váltottak ki a közönség részéről. Az ünnepély fénypontja Misecska Bernátnak, az ev. theol. akad. hallgatók testületi elnökének beszéde volt. Sok szép eszmével, nemes gondolattal, lendülettel és színnel volt tele a beszéde, melyet mindenki a legnagyobb élvezettel hallgatott végig. A műsor legsikerültebb pontjainak egyike Tahy Béla joghallgató szavata volt, ki érzéssel, mely átértéssel, nagy művészettel adta elő Marencsin Zoltán munkatársunk legújabb, ez alkalomra készített költeményét, melyet jelen számunkban közlünk. Sok tapsot, lelkes éljenzést váltott ki a következő pont, melyben nagy gyakorlottsággal, átérzéssel adták elő F. David «Erinnerung»-ját Szivák Emil, Bús János, Gömöri K. Nándor, Marencsin Zoltán, Weisz Vilmos ev. theol. akad. hallgatók. Az utolsóelőtti pont Oszvald Dániel főgimn. VIII. o. tanuló szavata volt, ki nagy erővel, belső átéléssel, készséggel adta elő Farkas Imre «Vén cigány»-át. Az ünnepély a Himnusz eléneklésével véget ért. Az ünnepély után az ifjúság a nemzeti lobogó alatt énekelve Csengey Gusztáv lakása elé vonult, hol a költő elszavalt a legújabb, hatásos versét, a «Hadi ének»-et, melyet ugyancsak jelen számunkban hozunk.

Már a harmadik háborús március 15-ikét ünnepeltük ez alkalommal; de hisszük és reméljük, hogy a következő esztendő nagy idusát nem fogja megzavarni a fegyver csörgése és nem teszi feketén szomorúvá a szíveket a bilincsben tartó fájdalom és gyász.

SÁROS FÖLDJE 1914—1915.

Asárosi orosz betörés története, a megszállott községeket feltűntető térkép melléklettel. :: Irta Dvortsák Győző
 Kapható a Kósch Árpád írószere- és a Stehr-féle könyvkereskedésben l. K. 80. vidékre l. 90 f.-ért.

Műemlékeink összeírása.

A földrengető háború szívünknek egyre több húrját hozza rezgésbe. Nemcsak nem tudunk kifogni szeretteink, hozzátartozóink, ismerőseink korai elveszte feletti kesergésből, hanem újabb, más-másnemű pusztulások feletti fájdalom ostromolják szívünket. Hőseink ott véreznek a csatamezőn s benn az országban a szörnyű vész viharai szétmárcangolják hazai kulturánk évszázados alkotásait, amelyekhez hazai műveltségünk legszebb álmái fűződnek. Millió meg millió lélek jajdult fel a legutóbb, amidőn harangjainkat rekvirálták s azoknak jó nagy részét ágyúöntésre már el is szállították. Áldozataink növekedésével nő az érzékenységünk. Minél többet veszítettünk, annál féltékenyebben virraszt kegyeletünk a felett, amink még megmaradt. Hazai műemlékeink száma a háború folyamán megcsappant! Megcsappant Sárosmegyéé is. A megmaradtok fenntartását annál inkább kell szívünkön viselnünk! Még a háború folyamán történtek más nemzeteknél is sürgős intézkedések ezeknek megvédése érdekében. A németek máris restauráltak több belgiumi műemléket. Az összelövődözött zborói Rákóczi-kastély restaurálásának munkálatai mindjárt megkezdődtek a muszka veszély elmúltával.

A Műemlékek Országos Bizottsága a háború, szülte csapásoktól is ösztönözötten feltehető gonddal hozzáfogott a hazai műemlékek osztályozásához, pontosabban állapítván meg azokat a műemlékeket, amelyek — nagyobb áldozatok vállalásával is — elsősorban fenntartandók s minden kétséget kizárólag a törvény rendelkezései s törvényes következmények hatálya alá vonandók, amelyekre tehát a kormány védőszármait elsősorban kiterjeszti, úgy, hogy fenntartásukról — a szükséghez képest — közvetlen anyagi hozzájárulással is gondoskodik. Tervezetébe a bizottság mintegy 600 ilyen hazai műemléket vett fel. Eme elsőrendű fenntartandó műemlékeink sorában a sárosmegyeiek közül a következők szerepelnek:

1. Bártfa, Szent Egyed-plébániatemplom.
2. Bártfa, régi városház (Sárosmegyei múzeum).
3. Berzevicze, róm. kath. templom.
4. Eperjes, róm. kath. plébániatemplom.
5. Eperjes, gör. kath. székesegyház.
6. Eperjes, ág. ev. templom.
7. Eperjes, Rákóczi-ház (legújabbban Sárosvármegyei Takarékpénztáré).
8. Eperjes, egykori Klobusiczky-palota (pénzügyigazgatóság).
9. Eperjes, a katonai élelmezési raktár régi részei. (Fő utca 119 sz.)
10. Frics, Ghillány-féle kastély.
11. Hervartó, róm. kath. fatemplom.

**CSEMEGÉK, CUKORKÁK
 LEGJOBB MINŐSEGBEN**

KLEIN JENÓNÉL

**BODEGA
 FŐUTCA : TELEFON
 46. SZ. : 162. SZ.**

12. Héthárs, róm. kath. templom.
13. Kisszeben, róm. kath. plébániatemplom.
14. Nagysáros, Szent Erzsébet-kápolna.
15. Zboró, róm. kath. plébániatemplom.
16. Zboró, Rákóczi-kastély és temploma.

Előadói javaslat került a sárosmegyei köz- igazgatási bizottság elé, hogy ezen elsősorban fenntartandó műemlékek közé még az eperjesi Szűz Mária-szobor, a zborói (illetőleg hosszúréri) Serédi- emlék és a cselalfi románkori (?) templom is felvéssék (Egyesek szeretnék felvenni még felsőmagyarországi renaissance stíli templom- tornyot is.) A műemlékek fenntartásáról szóló 1881: XXXIX. t.-c. 3. § értelmében megyénkben még számos igen becses műemlék van, amelyek megőrzése szintén az országos bizottság gondos- kodásának körébe tartozik s ezeknek fenntartását is az elsőrendű műemlékek végleges jegyzéké- nek hivatalos megerősítése után is a rendelke- zésre álló eszközökkel elő fogja mozdítani. Oltal- mába veszi a bizottság az elhagyott vármomokat és templomokat is s mesterséges pusztításukat megakadályozza. Ám ezen igen fontos cél elérése végett mindkét rendű műemlékeink megővésének biztosítása érdekében a Műemlékek Országos Bizottságának feltétlenül szüksége van a megyei közigazgatási bizottságok, a megyei közigazga- tási tisztviselők készséges közreműködésére. Ily értelemben fordult a Műemlékek Országos Bizott- sága 1916 április 30-ikán kelt átiratával Sáros- vármegye közigazgatási bizottságához. Ugyanitt ezt szorgalmaztam én is s kérésemre vármegyénk nagyérdemű főispánja 1916. július 4-ikén, 639 sz. rendelettel sürgősen utasította az elsőfokú ható- ságokat, hogy a járásukban levő mű-mlékeknek mielőbbi összeírása iránt azonnal intézkedjenek. Bár a beérkezett jelentések hézagosak, — nem csoda, mert hiszen a műemlékek felkutatása több- kevesebb szakismeretet is feltételez, — mégis több és érdekesebb műtárgyat ölelnek fel, mint az alispánnak 1911. május 1-jén kelt körrendeletére beszolgáltattottak. Igaz, hogy most a lelkészkezdő papság is sietett a főszolgabírák segítségére, még pedig az egyházmegyei főhatóságok felszólítása folytán. Mellőzve pár felelevenített adatot egyes templomokra, illetőleg kápolnákra nézve, a le- jegyzett s eddig még nem publikált harangfelira-

tok érdekelnek bennünket elsősorban, amelyek — számos régi harangunk rekvirálása dacára — egykor virágozott harangöntő iparunk megmentett ékesszóló tanúi maradnak. Tudjuk, hogy nem az összes harangfeliratok jutottak birtokunkba, mert hiszen egyes harangokat helyzetüknél fogva lehetetlen volt megközelíteni, másoknak pedig feliratai sem voltak jól kivehetők. Egyes lelkész urak elfelejtették, hogy a *harangfeliratok lemáso- lásáról van szó* s ezek helyett csak az évszámot közölték. Mások ezt sem. Egyik jelentésben csak annyit olvasunk, hogy plébániája területén kilenc harang van, de egyiknek sincs (?) műtörténeti becse. Semmi adat róluk! Mégis az összegyűlt feliratok értékes anyagot nyújtanak a szakember- nek és az érdeklődő nagyközönségnek. Kiténik ezekből, hogy legtöbb harangunkat Eperjesen öntötték. Tisztán zengő hangjukból egy Wierd György, Ulrich Mátyás, Lecherer Ignác, Ferenc és János, továbbá Schmitz eperjesi harangöntő nevei csengenek ki. A beérkezett jelentésekben a következő régiebb harangok foglaltatnak:*

I. Eperjesen öntött harangok:

Wierd György öntötte harangok: *Abronsos*, kis harang, 1654. *Pertót*, második harang, 1657. *Felsőkánya*, legkisebb harang, 1645. *Hosszúrét*, kisebb harang, 1645. *Kavicsos*, középső ha- rang, 1645. *Kötelep*, legkisebb harang, 1638. (Bártfán öntve?) *Oszikó*, középső harang, 1652. *Radoskó*, középső harang, 1646. *Szinyefő*, nagyob- bik harang, 1640.

Ulrich Mátyás-félek: *Ádámföldre*, körülbelül 1 méter mázsás, 1677. *Kende*, 137 kg.-os, 1668. *Sárosújfalak*, második harang, 1673. *Szánkó*, leg- kisebbik 1 méter mázsás, 1670. *Ternye*, körülbelül 1 méter mázsás, 1666. *Úszfalva*, 1666.

Lecherer János és Ignác-féle: *Pécsújfalak*, első harang, 1788.

Lecherer Ignác és Schmitz Pál-féle: *Szinye- újfalak*, nagy harang, 1796.

Lecherer Ferenc-félek: *Alsósebes*, kis harang, 1801, második kis harang, 1825. *Feketekút*, középső harang, mintegy 120 kg.-os, 1776, a legnagyobb körülbelül 2 méter mázsás, 1802. *Kajáta*, csengő,

* Azokat mellőzzük, amelyeket saját leolvasásom alapján a helyi lapok an már közzétettem.

1800. *Kende*, 14 kg.-os, 1801. *Paloncza*, leg- nagyobb harang. (Évszám nincs?)

Lecherer János-félek: *Malczó*, kisebbik ha- rang 1774. *Palocsa*, középső 6 $\frac{1}{2}$ méter mázsás harang. *Siroka*, nagy harang, 1773.

Schmitz Pál-félek: *Borókás*, nagy harang, körülbelül 1 méter mázsás, 1844. *Hámbar*, kis harang, 1845. *Lubotény*, nagyobb k harang, 1847, kisebbik harang, 1850. *Miklós-völgye*, nagyobbik harang, 1845. *Pécsújfalak*, harmadik harang, 1847. *Radoskó*, a legnagyobb harang, 1842. *Szinye- újfalak*, csengő, 1840.

Schmitz Pál és Lecherer Ferenc-félek: *Bertót*, első harang, 1808. *Cséracs*, nagy harang, 1825. *Felső-om*, második harang, 1820. március 28., a harmadik 1835. *Kavicsos*, nagy harang.

Eperjesen öntött harangok még (a mester meg- nevezése nélkül): *Alsósebes*, második harang, 1769. *Csendespatak*, középső, 1 $\frac{1}{2}$ méter mázsás ha- rang, 1769. *Endreóka*, nagyobbik harang, 1663., kisebbik 1853. *Feketekút*, legkisebbik, körülbelül 50 kg.-os, 1776. *Gerla*, első harang, 1763., má- sodik harang, 1773. *Hosszúrét*, nagyobbik ha- rang, 1797. *Iványos*, kisebbik harang, 1768. *Kiskereszt*, középső harang. *Litinye*, középső harang, 1800. *Malczó*, nagyobbik harang, 1768. *Poprádökrös*, kis harang, 1793. *Pusztamező*, nagyobbik harang, 1830. *Sárosújfalak*, negyedik harang, 1822. *Szentkereszt*, 640 kg.-os 1788-ból. (Elvitték.) *Szinye*, csengő, 1830.

II. Régi harangok még Sárosmegyében más — nem eperjesi, illetőleg ismeretlen — nem közölt öntő műhelyéből:*

Alsósebes, legnagyobbik, 1697. (Lőcsén öntötte Italinski Márton), harmadik, 1625. (Goss mich Johann M. Schneider in Cassau, 1625), negyedik, 1750. *Bajorvágás*, nagyobbik, körül- belül 2 méter mázsás, 1780, középső, mintegy másfél méter mázsás, 1648. *Balászvágás*, harmadfél méter mázsás, 1753. (Gasparus Kramnitz coss. Mich in Krompach.) *Berezvicze*, nagy harang, 10 méter mázsás, újraöntve 1838. (Koronája alatt: Goss mich Laurentius Burger in Dopochau), kis harang, 1771. *Bodonlaka*, egy harang, 1753.

* Igen valószínű, hogy ezek között is akadnak Eperjesen öntött harangok.

TÁRCA.

Vén költő az ifjú nemzedéknek.*

Mi az? ... ki szólít? ... Édes ifjúságom
Te hívsz? te várod fölzengő dalom':
«Vész, vész viharzik végig a világon ...
Vén hegedős, szólj ... itt az alkalom.
Vészből, viharból multa visszanező,
Te magyaráztad a történetet;
Hosszú során ma is hazád a vérző;
Szólj, bátoríts te ... Halljuk éneked'!»

Öreg vagyok már. Reszkető ajakkal
A haza gondját újra zengjem én?
Új nemzedéket lelkesítsen a dal,
Hajnalt derítsen rá a hit, remény? —
Nagy Márciusnak boldog Idusára
Nézzünk ma vissza sok, sok év után,
Hogy szebb jövőjét nemzetünk ma várja
Karddal kezében és nem szóval csupán.

* Az eperjesi ev. Kollégium 1917. március 15-iki nemzeti ünnepélyén szavalta Gümöri K. Nándor, ev. theol. akad. hallgató.

De szent a szó is a fegyver tüzeben,
Túlzengi ádáz ellenség hadát.
Nagy hősi multját földidzte népem,
Az zúg ma végig a világon át.
A magyaroknak szent nagy Istenére
Vészből, viharban ég felé tekint,
S a hova harcban csorg le drága vére,
Az Úr a földre biztatón leint.

A babilóni fogság hosszú éje
Nehéz igában végre im lejárt,
Valóra válik az Úr szent Igéje,
Amire annyi prófétája várt.
Mégvédte földjét küzdő hős kezével,
Kiverte innen a gonosz hadát,
S építi újra hívő szent hevével
Boldog jövőre az Úr templomát.

S te mit akartál, gonosz had! — rabolni,
Mit az örökség szentelt joga véd!?
Ez ősi földet jössz feldarabolni,
Mohón prédára hasogatni szét? ...
Órult merészség! — Nincsen Góliátnak
Olyan lezúzó súlyos fegyvere
Szétvágni azt; az örök igazságnak
Dávidja íme megvívott vele.

S te a szabadság új szerzője volnál?
Amit te igérsz, hazugság a cél:
Kiváltod azt, ki rég polgára volt már
E földnek, azt, ki más nyelven beszél.
Kis népcsoportok új honalkotása,
Amire készül kérkedő hadad;
Külön fajoknak lennél messiása,
A régiből ki új országot ad?!

Részekre törni Árpád őshazáját
Amily hazug terv, olyan képtelen;
Az őstermészet szabta meg határát,
S igaz örökség multból a jelen.
Faj, nyelv nem alkot egységes hazát ma,
Hanem a jogrend és a közérzület.
Nincs itt, ki benned csábítót ne látna,
S ne volna boldog, biztos nélkülöd.

Ki itthon él, kit itt nevelt családja,
És védi jogrend, annak ez: haza.
Hiába izgat ravasz álbarátja,
Neki nem ad hont ökle zord vasa.
Itt másfajú nép testvér a magyarral,
Vele nyeré meg a polgárjogot,
Kiválni, amit csábítója forral,
Szent jogköréből nem talál okot.

A világ legdrágább, de egyszersmind legjobb szivarkahüvelye:

„MODIANO-CLUBSPECIALITÉ”

Vigyázat: Utánzatok vannak forgalomban! Sodorni való papír ára 20 fillér.

Borókás, kis harang, Goss. Mich in K. *falva*, nagyobbik *Felsőkánya*, a le- nagyobbik haran- bik, 1776, kisebb *Krompach Caspe györgy*, legnagyobb *Harapó*, nagy ötödik századból, kisebbik, 1800. *Kajáta*, nagy harang (Átöntve) *Kavicsos*, nagy harang, 1793. *Kisszilva*, körülbe- *huta*, egy harang, *Kiszel* *Magas*, nagyobbik, 1612. nagy harang, 186. 1688, kisebb (fel- nagyobbik 1515., nagyobbik, 1713. *Pécsújfalak*, másod- nagyobbik harang, Goss mich in K. nagyobbik, 1438. 1825. *Szinye*, nag- zadból. *Szinyefő*, *újfalak*, középső ha- legnagyobbik (át- (Goss Mich Lau- Transfusa 1838.), 1838. *Tótselymes*, kisebbik harang, 1. Az elősorolt sze- tások hatása alatt gondolat, hogy mi városunkban újra után! Mennyire é- egy *Wierd*-féle har- mely megyei kö- hangosan beszélő gos híru harang- hézagpótló helyet emlékeink sorába nála azokat meg- letezőbb összeírá- körjegyzőségek sz-

Az ellenek cs-
Az igaz ok má-
Érezi már, hog-
Kavarni belső-
Hiú törekvés,
Ármány fölött-
Tengerbe sülye-
Végez tevéled-
Azt hitted úgy-
Ha zárva tart-
Im visszaford-
S csak a béké-
Hát szállj maga-
Nem kell az it-
A ránk borult-
Az írt reá csak-
Most, hogy kiv-
S tudjuk, hogy-
Mit az új élet-
Vállaljuk mult-
Hazám, nevel-
Munkára! — föl-
Vész, omladék-
A másik ezred-

URÁ
○○○○○○○○○
Kedden, r

nak. Autóval sietett von der Goltz pasa az Irakfrontra, Perzsia belsejébe és a szinai-félszigeti hadjáratban is nagy szerepet játszott az autó. (Autók bonyolítják le a csapat- és utánpótlási forgalmat a bagdadi vasútnak még ki nem épített részein is.) Törökország nem építette ki kellően vasúti rendszerét és ezért egyenesen rá van utalva, hogy meglevő vasútaihoz mennél több automobil-út vezessen, amelyeken lebonyolódhatnak egy mennél több kereskedővárosnak és ipari vidéknek szükségleteit szolgáló rendes autószoállítás. A háború után a török kormány valószínűleg a legnagyobb gyorsasággal fogja megvalósítani vasútprogramját. Már a vasútak építésénél is nagy jelentősége lesz úgy a személy-, mint a teherautóknak De — és ez sokkal jelentékenyebb dolog — a posta, a személy- és áruforgalom szolgálatába állított autószoállítás sokkal gyorsabban fogja gyökerestül megváltoztatni a birodalom közlekedési viszonyait, mint a nagy tőkebefektetést igénylő vasutak.

Hadiárva. Rokkant katonák. Hősök emléke.

A sárosvármegyei hadiárva alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. márc. 14-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg ... K. 32,166-97

Fekete Béla lemeszi szolgabíró útján: Zsolko Gy.-né kecskerlipóci lakos 50-
Ugyanannak útján: Csulka György és társai kecskerkosztolányi lakosok 60-
Iudrovai Moys Jakab lapispataki róm. kath. lelkész gyűjtési hívei között 17-
Szojka Sándor ferzsói körjegyző útján: Nyimasz Izidorné ferzsói lakos 10-
Fekete Béla lemeszi szolgabíró útján: Polohár István és tsai somosúfalui lakosok 20-
Ugyanannak útján: Rücksmann Lipót és társai vörösvágási és sárosfalui lakosok adománya 50-
(Ezzel a Fekete Béla szolgabíró által gyűjtött összeg 935 kor. 50 fillerre emelkedett.)

Az Eperjesi Bankegylet adománya .. 1000-
Összesen: K. 33,373-97

A fentebb felsorolt adományokat azennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért — a hadiárva névében — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1917. március 14.

DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvaszékekének elnöke;

Az eperjesi hadiárva alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:

K.	Vöröss Sándor	K.
Dr. Propper Józ. 200	Vöröss Sándor	
Friedländer Gy. 200	névnapja alk. ...	20
Sárosm. Takpt. 300	Faragó József	
Eperj. Bankegyl. 2000	névnapja alk. ...	50
Pálesch Árpád.. 20	Összesen..	2790-

Régebbi gyűjtésünk .. 14618 kor. 54 fill.
A gyűjtés eredménye tehát 1917. március 17-ikén.. 17408 kor. 54 fill.

b) az EPERJESI LAPOK útján:

Özv. Gallotsik Vilmosné .. 10 korona.

Midőn ez adományokért az árva névében a leghálásabb köszönetnek adok kifejezést, arra kérem városunk nemesszívú, áldozatra kész közönségét, méltóztatásuk újabb adományokkal lehetővé tenni, hogy azoknak árváiról, akik érettségük is meghaltak, méltóan gondoskodhassunk.

Adományokat úgy a városi pénztár, mint az EPERJESI LAPOK szerkesztősége készséggel elfogad és e helyen nyugtáz.

Eperjes, 1917. március 17.

FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi rokkant katonák alapjára az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:	
Dr. Propper József ..	200-
Sárosvármegyei Takarékpénztár ..	300-
Összesen ..	500-
Régebbi gyűjtésünk ..	2031-79
A gyűjtés eredménye tehát márc. 17-én	2531-79

b) az EPERJESI LAPOK útján:

Bielek László és neje ..	40 kor.
Özv. Gallotsik Vilmosné ..	10 "
Összesen ..	50 kor.

Midőn ez adományokért a rokkant hősök nevében a leghálásabb köszönetnek adok kifejezést, arra kérem városunk nemesen gondolkodó, áldozatra kész közönségét, méltóztatásuk újabb adományokkal lehetővé tenni, hogy azokról a rokkant hősökről, akik érettségük is szenvedtek, méltóképpen gondoskodhassunk.

Eperjes, 1917. március 17.

FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

Az eperjesi hősök emlékére az elmúlt héten a következő adományok érkeztek:

a) a városi pénztár útján:

K.	Davidkó Géza	K.
Leblang Samu 120	Davidkó Géza	60
Lengyel Mihály 20	Mózer Rudolf	50
Burián Pálné 190	Orosz Mihály	20
Rimár Mihály 10	Nagy András	10
Preis és Treitel 240	Preis és Treitel	60
Takács András 10	Gazdag András	5
Neugröschel Dán. 140	Lengyel János	20
Nagy János 30	Csécés József	50
Molnár András 10	Preis és Treitel	80
Összesen		1125

Régebbi gyűjtésünk .. 39,034 kor. 14 fill.

A gyűjtés eredménye tehát 1917. március 17-ikén.. 40,159 kor. 14 fill.

b) az EPERJESI LAPOK útján:

Özv. Gallotsik Vilmosné..	10 kor. — fill.
Gyűjtőperselyünkéből ..	5 " 66 "
Összesen	15 kor. 66 fill.

Eperjes, 1917. március 17.

FARAGÓ JÓZSEF,
kir. tan., polgárm.

HIREK.

Tépett trikolor.

Irta: *Marenisin Zoltán.*

Moraj... Mi zúg? Micsoda láрма zendül?...
Vagy ólmos eső esik az egekből?
Vagy jönnek tán új eszméorások,
Kik megváltják a síri, nagy világot?
Mi ez? A szél zászlószíneket lenget?
S a boldog óra végre elközelget?
A sírásó a sírokat nem ássa?
Visszhangba cseng a kürtnek harsogása?

De nem! Kint nincsen még békeszivárvány!
Leshelyt keres poklok királya: ármány.
Ürömpohár? Az nincsen még betelten!
Nyöszörg a nép fegyverbilincsbe verten.
Szuronyt ragadni?... még ahhoz van erő!
Még mosolyog a méregkeverő!
A szívtelenség öntelten énekelget:
S itt a nyomor csüggedt dalokat penget!

Másképp lehetne! Kard nem öldökölné...
Fegyver nem zúzna, elhaló nem hörögne...
Jönne a dal és zengene az ének:
Keselyűk csőrére nem tapadna étek...
Trombita zúgna, a dob is peregne,
Hozsanna zsongna, szívünk is szeretne...
Nem lenne gyász, nem lenne többé vétek;
S csillanna újból vasa az ékeknek.

Vagy csak lázálom követne rengetőn,
És kísértene, mint rém a temetőn?
S jönnének zúgva, jönnének háborogva,
Jönnének zúgva s jönnének vánszorogva,
Jönnének ők, kiknek ünnepük nincsen.
Mert halál zörget az ajtókilincsen?...
Moraj... Ki zúg?... Micsoda láрма zendül?
Vagy véres eső esik az egekből?...

Ha ünnep lenne, a dal másképp szólna:
Összeszakadna a cigány vonója!
Mert e nagy nap, orkán zajával jönne:
A zúgó tenger medréből kitörne!
A nap megállna, tömjénfüst szállna...
Felhőruhát az ég nem öltne magára.
A harang zúgna, földre csillag hullna...
Bánatos-bús könnybe szemünk nem borulna.

De most... De most, e sötét éjszakában,
Micsoda mécs reszkedez magában?
Úgy hiszem, az nem a jelen fénye,
Hanem a múlt omlott le beléje...
A múlt... a múlt; igen, hogy is volt egyszer...
Március volt — tele reményszínekkel —,
Tizenöt volt. Végig fehér nap maradt;
Ekkor szavalták el a «Talpra magyar!»-t.

Talpra magyar?... Mindenki talpra állott!
Hítt a haza... Mi minden sírba szállott!

Március idusa... szent nemzeti csokor...
Valahol... odakint... tépett a trikolor.

A sárosvármegyei hadiemlék- és műkiállítás előkészületei nagyban folynak. A bizottság a bejelentési íveket részben elküldötte, részben az egyes bizottsági tagok személyesen adják át a kiállítóknak. Értesülésünk szerint a kiállítás 14 napján hangversenyek lesznek a kiállítási helyiségekben, melyeken javarészt a város és vidék zene- és ének-amatőrei vesznek részt. Itt ismét kérjük a kiállítókat, hogy a nekik átadott vagy megküldött bejelentőlapokat április 10-ikéig Bujanovics Gyuláné ömeltóságának adják át, illetve küldjék meg.

Katonai kitüntetések. Ófelsége elrendelte, hogy *Fásza* Ferenc tart. hadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a legfelsőbb dicsérő elismerése a kardok egyidejű adományozása mellett tudtul adassék. Továbbá az ellenség előtt teljesített kitünő és önfeláldozó szolgálataiért *Sztehlo* István tart. zászlós az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján; az ellenség előtt tett szolgálatai kitünő teljesítéseért *Freudt* József tart. őrmester a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, *Steinfeld* Sámuel tart. számvivő-altiszt a koronás vas-éremkeresztet a vitézségi érem szalagján, *Konkol* László és *Kassák* János őrmesterek a vaséremkeresztet a vitézségi érem szalagján kapták.

A király báró *Ghillány* Sándor országgyűlési képviselőnek, az 5-ik honvédhuszár-ezred hadnagyának, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása és kitünő szolgálatai elismerésül signum laudist a kardokkal adományozott.

Továbbá dr. *Eger* József eperjesi ügyvédet, zászlóst kiváló szolgálatai elismerésül a király arany érdemkeresztel tüntette ki, amelyet a vitézségi érem szalagján viselhet

Új theologiai doktor. *Gajdics* István tanítóképző-int. tanárt a napokban promoveálták a budapesti tudomány-egyetem theologiai fakultásán a theologia doktorává.

Az eperjesi egyházmegyéből. Dr. Novák István püspök az újdonszentelt áldozópapok közül *Kellő* Sándort Gyertyánpatakra, *Kovács* Györgyöt Kabalásra, h.-lelkészekül kinevezte. *Kristóf* Miklóst Ruzsolyra és *Midlik* Elekét Kuróra ugyanacsak h.-lelkészkedéssel megbízta.

A Hubay-hangverseny március 31-én lesz a Vigadó nagytermében esti 6—8 órakor. Jegyek előre válthatók Holénia Béla Széchenyi-köri pénztárosnál. (Fő-utca 71.)

Fix gyorsfűző száraz spirítuszéggel a *Luchs*-vasútleben.

Kinevezés. B. intézvényével *Füsz* közg. gyakornokot

Nyugalomban pénzügyi számvizsgáló tendje gyengélked

Névnep-meg. udv. tanácsos, aisi. hadiárva. k.

Március 15. A. intézet az 1848 március 15-ikén d.

mében az alábbi d. séget rendezte: 1.

karének. 2. Petőfi engemet», szavaita

3. «Magyar vér», 4. Beszéd; mondta E.

kör tanár-elnöke. 5. Visnyovszky Miklós

Tóth Kálmán: «Előre «Talpra magyar!»

Halálozás. K. részvételjes gyászba iskolaigazgatónak m.

ban történt elhunytá gult több évtizeden

nak, valamint az ipa majd igazgatója is

kifejtett kiváló mur társadalmi tevékenys

fórumok és kartársá sadalmának osztatla

lését bírta. A vármeg vétének kifejezéseke

ravatalra s a vidék áll. tanítónőképző-ir

temben jelent meg a várm. kir. tanfelügye

segédlettel végzett ter a városi dalárda bú

metőben Petz Károly tanítósa névében

társtól, mely után S kir. tanfelügyelője

méltatván a megbol tott és példaadó te

Adomány. A S. 150 koronát jut zium róm. kath. alu

adományért öszinte egyesület vezetősége

«A Társaság.» érdekessé A TÁRSASÁ tanár rajjai és portréi

részben a vezetőcikk novellát Fodor Gyul

míg a versek közül S gyönyörű költemény

rovat gazdag és válto előfizetési ára egész

évre 7 korona. Muta kiadóhivatal: Budape

Adomány. *Gall* címén Szkurkay Man sárosmegyei hadiár

mányozott.

Az Eperjesi H. gyűlését március 25

meg a Palkovics-ve halasztársulati tagokat

külön meghívók ne *Dobay* Zsigmond, hal

Adományok. A fiókegylet javára a köv

be: 174 kor.: Háziassz február hóra; 50 kor.

Sárosvármegyei Takar álás köszönetet mon

Épül a Sajtószállás. A vidéki hírlapírók gyógyító- és üdülőtelepének létesítéséhez újabban a következő adományok érkeztek: Nyitra, Baranya, Fejér-, Árvármegyeék törvényhatóságai egyenkint 200—200 kor., Vác, Szatmárnémeti, Nyiregyháza, Brassó városok és Hontvármegye 100—100 kor., Tolnavármegye és Turkeve város 50—50 kor., Tatai Jótékony Nőegylet, Békéscsabai Nőegylet, Pécsi Jótékony Nőegylet, Kiskúnefelegyházi Gazdasszonyok Egylete, Izr. Jótékony Nőegylet Lugos, Aradi Jótékony Nőegylet, Szociális Missziótársulat aradi szervezetének nővédelmi hivatala, Protestáns Leány-kör Kecskemét, Bodrogközi Jótékony Nőegylet Királyhelmec, Pápai Leányegyesület, Debreczeni Jótékony Nőegylet, Komáromi Gyermekvédő Leányegyesület, Izr. Nőegylet Nagyberek, Csornai Izr. Nőegylet, Mobácsi Izr. Nőegylet, Zalaegerszegi Szegénygyermek Karácsonya Egylete 50—50 kor., Lőcsei Evang. Gusztáv Adolf Nőegylet, Sátoraljaúj helyi Róm. Kath. Nővédő Egylet 40—40 kor.

TANÜGY.

Magasabb fizetés. A vall.- és közokt.-ü. miniszter *Roskovanyi* Zsófia berzeviczei áll. óvónő részére, betöltött beszámítható szolgálati évei alapján évi 1800 korona magasabb fizetést tett folyóvá.

Óvodai nagyszűnőidő áttétele. A vall.- és közokt.-ü. miniszter tekintettel arra, hogy a tótrászlaviczi állami óvodában a tényleg feljárt óvókörtelesek száma az előbbi két évben július és augusztus hónapban volt a legkisebb, megadta a hozzájárulását, hogy az óvoda egyhavi szűnőideje a folyó évben a nyári hónapok egyikében, július vagy augusztus hónapban engedélyeztessék a helyi viszonyok, valamint a szülők, illetve gyámok foglalkozásának és keresetmódjának méltányos figyelembevételével.

Tanítók és a mezőgazdasági munkák. A m. kir. földművelésügyi miniszter valamennyi alispánhoz és thjf. város polgármesteréhez intézett rendeletében tüzeten intézkedett a tavaszi és nyári mezőgazdasági munkák elvégzésének biztosítása érdekében, s az ezzel kapcsolatos helyi szervezési és igazgatási, valamint a felügyeleti teendők végzésében való közreműködésre a miniszter a tanítókat is igénybe kívánja venni. A kultuszminiszter rendelete szerint ezekhez a teendőkhöz kiegészítőleg az összes állami és községi elemi iskolai tanítók, mint állami, illetőleg köztisztviselők a törvényhatóság vezetőjének rendelkezése szerint igénybe vehetők. Az igénybe vett állami tanítókról kimutatás terjesztendő fel a vall.- és közokt.-ü. minisztériumhoz és azok nevei felveendő a jutalmak és segélyekre vonatkozó XX-ik számú kimutatásba is. A felekezeti tanítókra vonatkozóan az egyházi főhatóságokat a miniszter megkereste.

Más iskolához való beosztás. A vall.- és közokt.-ü. miniszter *Demjanovich* Margit, a kacsányi g. kath. el. iskolához beosztott állami elemi iskolai tanítónő, ezen rendelkezésének megváltoztatásával, további intézkedésig ideiglenesen a gyöngyösi áll. el. iskolához osztotta be szolgálatát.

Felajánlott jótékony célú adományok. A gyöngyösvények szállítási költségeinek kiegyenlítésére Lieb Tivadar osztópataki áll. el. isk. tanítónak 4 kor. 40 fill.-t és Kohn Dávid tapolyhanusfalvi izr. el. isk. tanítónak 2 kor.-t küldött a kir. tanfelügyelőség útján a m. kir. honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatala. Ezen pénzt nevezett tanítók felajánlották annak idején a háborúban elesett tanítók özvegyei és árvái javára. A pénzt ekként a kir. tanfelügyelőség a nyugták beérkezéssel rendeltetésszerű kezelés és felhasználás végett a NÉPTANÍTÓK LAPJA szerkesztőségéhez továbbította.

Gyermeknaptárak beszerzése. Özv. Kubányi Lajosné héthársi áll. el. isk. igazgatótanító az Orsz. Állatvédő Egyesülettől a héthársi áll. isk. tanulók számára 180 drb Gyermeknaptárt rendelt meg.

Elesettek özvegyeinek, illetve árváinak. A cs. és kir. 2. hadseregparancsnokság által létesített karácsonyi alapítványra a cs. és kir. hadügyminiszter a hadsereg rendeleti közlönye mellékletében 1917. évi 5. számában pályázatot hirdetett. Ebből az alapítványból leendő adományszerzésre igényel birnak a cs. és kir. hadsereg, a cs. kir. és a m. kir. honvédség és csendőrség, a cs. kir. és a m. kir. népfőlképzési állományú egységei után hátramaradt olyan özvegyek illetve szülőtlenné válók, kiknek férje, illetve atyja az 1914/16. évi hadjáratban elesett, illetőleg hadi fátalmak következtében halt el. Özvegyek 400, árvák 200 korona egy szeri adományban részesülhetnek. Olyanok, kiknek férje, illetve atyja bebizonyíthatólag a 2. hadseregben szolgált, előnyben részesülnek. A folyamodványhoz vagyontalansági bizonyítvány, a férj, illetve az atya halotti bizonyítványa, a férj, illetve az atya csapattestét, illetve beosztását igazoló bizonyítvány csatolandó és folyó évi május hó 1-jéig az illetékes katonai nyilvántartó hatóságnál nyújtandó be.

Mellékfoglalkozás engedélyezése. Bártfa város tanácsának kérelmére a vm. kir. tanfelügyelője megengedte, hogy *László* Béla ottani állami gazdasági szaktanító a városi fogyasztási adókezelői teendőket a tanórákon kívül ideiglenesen elláthassa.

A jótékony célú tevékenység egyik akkori iránya. Az öfensége Stefánia kir. hercegnő gróf Lónyai Elemérné vednöksége alatt álló Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesület az iskolai év kezdetével nagyarányú jótékony célú akciót indított hazánk összes iskoláiban, nagy áldozatokkal fenntartott intézményeinek állandó támogatása és kibővítése érdekében. A mozgalom lényege az, hogy az egyesület váltakozó tárgyú, művészi kivitelű képeslevelezőlapokat hoz forgalomba az iskolákban, számítva arra, hogy a tanulók, nagyok és kicsinyek, fiúk és lányok egyaránt lelkes vásárlói lesznek ezeknek a képeslevelezőlapoknak. Magáról az egyesületről, a megindítandó mozgalomról, az eladásra kerülő levelezőlapokról és az iskolai

vásárlás megszervezéséről az alábbi összefoglaló tájékoztatót ajánljuk az érdeklődők és az érdekeltek szives figyelmébe. Az Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesület célja az, hogy az anyák és csecsemők halandóságát csökkentse alkalmas intézmények létesítésével, épp ezért vallásra és családi állapotra való tekintet nélkül védelmébe vesz minden anyát, ki gyermekét várva vagy már gyermekével a karján bekopogtat hozzá. Menedékházaiban ellátja és gondozza a gyermekük megérkezését váró szegénysorsú anyákat, s mikor a kis vendég már beköszöntött: az anyát gyermekével együtt gondozza tovább, hogy így a gyermek első földi napjainak egészséges környezetet, tisztaságot, gondtalanságot és nyugalmat biztosítson. Segítségére siet azoknak az anyáknak is, akik szegényes otthonukból fordulnak hozzá tanácsért, segítségért a maguk és gyermekük érdekében, s társadalmi úton is arra törekednek, hogy minden őket érintő kérdés a lehető legjobban intéztesse el. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy milyen fontos az egyesületnek e néhány szóba tömörített hivatása. Jóformán köztudomású, hogy a gondozás hiánya, a nyomor, az elhagyottság, a gyilkos szegénység évente ezerszám szedi áldozatait az anyák és csecsemők soraiból. Az egyesület épp ezért küzdött erélyesen megalakulása óta az itt felsorolt célok érdekében. Azonban a háború okozta rettenetes veszteségek, valamint az a körülmény is, hogy a hadiárvák gondozásával nagy és új feladatok nehezdednek az egyesületre, arra kényszerítették, hogy kérőn körütekintsen s állandó anyagi támogatást biztosítson magának lehetőleg úgy, hogy e támogatás általános és folytonos legyen, s mégse vegyen túlságosan igénybe senkit. Amúgy is el vagyunk borítva tenger adóval, amit a jótékony célú érdekei rónak ránk, a fokozódó szegénység fokozott áldozatokat kíván mindenkitől. Az Anya- és Csecsemővédő Egyesület viszont szerény kéréssel fordul a magyar ifjúsághoz, mely kérését állandósítja is, hogy támogassa az ifjúság az egyesületet azzal, hogy állandóan vegye képeslevelezőlapjait az iskolában. Az Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesület a múlt év folyamán azzal a

MEGHÍVÁS.

Az 1898: XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó

Eperjesi Ipari és Gazdasági Hitelszövetkezet

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja felszámolás alatti cég
1917. március 25-ikén d. e. 11 órakor a Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság helyiségében, Eperjes, Fő-utca 133. sz.

végelszámoló közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 37. §-a értelmében azzal hivatnak meg, hogy ha ezen közgyűlés határozatképes nem lenne, 1917. április 7-ikén d. u. 3 órakor újabb közgyűlés fog tartatni, mely tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozni fog mindazon tárgyak felett, melyek ezen közgyűlés napirendjére felvették, illetve kitézettek.

Tárgysorozat: 1. A felszámoló- és a felügyelő-bizottság jelentéseinek előterjesztése. 2. A mérleg megállapítása és határozathozatal a veszteség fedezetére nézve. 3. Három felügyelő-bizottsági tag választása. 4. Felhatalmazás adása a felszámoló-bizottság részére, a) hogy a be nem hajtható követeléseket a rendelkezésre álló alapokból leírassa, megfelelő alap hiányában veszteség-számlára írassa; b) hogy a végelszámolást elkészíthesse és azoknak az illetékes cégbírósághoz leendő beterjesztése mellett a felszámolt szövetkezet cégének törlesztését kérelmezhesse; c) hogy a felszámolt szövetkezet üzleti könyveit és iratait a Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaságnál őrizeti letétbe helyezhesse. Eperjes, 1917. március 12.

Mérleg 1916. márc. 31-ikén. Vagyon: Pénzkészlet 2284-28 K. Váltak 211,735-04 K. Kötelezvények 250 K. Postatakarékpénztár 167-05 K. Perköltés 250 K. Átmeneti kamatok 2328-12 K. Felszerelés 1061-73 K. Veszteség 2159-78 K. Összesen: 220,236 K. — Teher: Befizetett üzletrészek 16,913-30 K. Folyószámlák 31,056-60 K. Tak.-betétek 168,053-88 K. Tart.-alap 1806-18 K. Fel nem vett osztalék 220-14 K. Átmeneti költség 2185-90 K. Összesen: 220,236 K.

Veszteség- és nyereségszámla. Tartozik: Üzleti költségért 13,309-40 K. Tőkekamatadóért 629-45 K. Behajthatlan követelésekért 1300 K. Összesen: 15,238-85 K. — Követel: Kamatjövdelemért 10,381-57 K. Jutalékért 2697-50 K. Veszteség 2159-78 K. Összesen: 15,238-85 K.

A felszámoló-bizottság:

Groszmann Samu s. k., Lainer Árpád s. k., dr. Worther Henrik s. k.

kéréssel fordult a
hez, hogy engedje
levelezőlapjainak
iskolában. Az egy-
sorozat különböző
viteli képeslevelező
iskolák magukra
bizonyos mennyiség
Az iskolágyermek
szükség szokott len
lyek ma már nem
cikk. Így tehát
havonta néhány fill
levelezőlapokat vesz
nemcsak levelezőla
is cselekszik. A le
haszon magának a
jótékony intézmény
delme. Hatalmas ös
egyesület intézmény
bitására és szaporít
szárítja fel, hány ki
öröme ez a meg
összegyűlő összeg
niszter méltányolta
1916. február 10-iké
számú rendeletében
az Országos Anya-
jótékony célú képesle
ország összes iskolá
nemcsak a jótékony
fzés és műveltség,
terjesztői is lesznek
azzal, hogy vevők
kerül ki, s gondolt
kekre, a serdültebb
s az érettebb gimna
szorakoztatni fogja,
és oktatni, a komo
segítségére lesz tanu
festők műveit repro
kartonlapra. A Szépr
vannak a világ legjob
Az egyesület e képek
hozatalával szélesíti

Arjegyzéke
kok, értesít
könyvek, o
papirok, re
pénzeslevé
utalványok

KÓ

Díszművek,
sorok, tánc
és esketés
hivatalok,
nyomatvány
szín

kéréssel fordult a vall.- és közokt.-ü. miniszterhez, hogy engedélyezze jótékony célú képeslevezőlapjainak árúítását az ország összes iskoláiban. Az egyesület időközönként egy-egy sorozat különböző tárgyú, ízléses, művészi kivitelű képeslevezőlapokat hoz forgalomba. Az iskolák magukra vállalnak e levezőlapokból bizonyos mennyiséget, mint közvetlen fogyasztók. Az iskolásgyermek és a család körében is szükség szokott lenni képeslevezőlapokra, melyek ma már nem fényűzési, hanem szükségleti cikkek. Így tehát nem áldozat az, ha a tanuló havonta néhány filléért művészi értékű képeslevezőlapokat vesz az iskolában, aki ugyanakkor nemcsak levezőlapokat szerez be, hanem jól is cselekszik. A levezőlap kiadásából eredő haszon magának az egyesületnek haszna, ez jótékony intézményeinek állandó és biztos jövedelme. Hatalmas összeg juthat így évenként az egyesület intézményeinek fenntartására, nagybővítésére és szaporítására. Hány anya könnyét szárítja fel, hány kis gyermek sírását lágyítja öröme ez a meg sem érezhető fillérekből összegyűlő összeg! A vall.- és közokt.-ü. miniszter méltányolta az egyesület kérését és 1916. február 10-ikén kiadott 1618—1916 eln. számú rendeletében engedélyezi és támogatja az Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesület jótékony célú képeslevezőlapjainak árúítását az ország összes iskoláiban. A képeslevezőlapok nemcsak a jótékonykás követői, hanem a magyar ízlés és műveltség, a nemes művészi értékek terjesztői is lesznek. Az egyesület számolt azzal, hogy vevőkörre az iskola padjai közül kerül ki, s gondolt az egészen kicsiny gyermekekre, a serdültebbre, a felsőbb leányiskolásra s az érettebb gimnazistára egyaránt. A kicsinyt szórakoztatni fogja, a serdültebbet szórakoztatni és oktatni, a komolyaknak, a felnőttebbeknek segítségére lesz tanulmányaikban. Kiváló magyar festők műveit reprodukálja, nagy vásznakat kis kartonlapra. A Szépművészeti Múzeumban együtt vannak a világ legjobb festőinek klasszikus képei. Az egyesület e képek reprodukcióinak fogalombahozatalával szélesíti az ismereteket, hozzáfér-

hetővé teszi a gyűjteményt a vidéki tanuló számára is. Minden tanuló megszerezheti magának a gyűjtemény mását, egész kis képtára lesz, gyönyörködtető, ízlésnemesítő, értékes. S itt van azonkívül a most élő magyar művészek tekintélyes gárdája, akik mind közreműködnek abban, hogy az egyesület csak szépet adjon az ifjúságnak. Pedagógusok, művészek válogatják meg az anyagot: csak az kerülhet az ifjúság kezébe, ami minden tekintetben neki való. Saját tanácsadóin kívül másoktól is szívesen fogad el az egyesület minden jó gondolatot. Az Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesület azonban nemcsak a képeslevezőlapok egyszeri megvételét kéri az ifjúságtól, hanem minden egyes iskolában a levezőlapok árúításának bizonyos rendszer szerint való megszervezését és árúítását is. Az egyesület felkéri az iskolák vezetőségét, hogy jelentsék be az egyesületnek, hogy körülbelül hány levezőlap fogyasztására lehet számítani iskolájukban a legközelebbi időben. S hogy az érdeklődés és a vételkedv idővel növekedjék, arról maguk a levezőlapok fog ak gondoskodni, melyek örömet hoznak minden házhoz, mint minden, amit jó cselekedettel és a szép szolgálatában hozunk otthonunkban. A megkeresés, illetőleg a levezőlapok megrendelése az Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesület «M» osztaga címen Budapest, VI, Dessewffy-utca 26/a. sz. a. intézendő. (W. Gy.)

KÖZGAZDASÁG.

Aktuális közgazdasági és pénzügyi hírek.

Bulgáriában is németek terjeszkednek. Némrégén alakult meg Sofiában a német mezőgazdasági társaság, amelynek az a célja, hogy parlagföldeket szerezzen meg bérbe vagy tulajdonul és mintagazdaságokat rendezzen be rajtuk.

Hárommannyi az ára a nyersolajnak, ha magánfogyasztó veszi, mint akkor, ha a kincstárnak szállítják. Hát ha ez se árdragítás, akkor vajjon mit nézzünk annak?

Borkiviteli tilalom a spekuláció ellen.

Dalmáciában borkiviteli tilalmat rendelt el az osztrák kormány, hogy a bor összevásárlásával üzérkedő osztrák cégek incselkedését ellensúlyozza. Le is szállott a bor ára 30—40 koronával. Dalmáciában mintegy 280 ezer hektoliter olyan bor van, melyet eddig nem adtak el. A dalmát tartományfőnökség 30,010 hektoliter bornak Bosznia Hercegovinába való szállítására adott engedélyt. A kiviteli engedélyt a tartományi főnökség minden kérelem esetén megadja. De persze, a sórnél ezt az intézkedést hiába várják. Annak az ára nőhet az égig. Itt is megint csak a nagy halak meg a kis halak sorsa mutatkozik szembevetően. A fogyasztókra persze jó, ha olcsó a bor. Az is igaz, hogy a fogyasztók többen is vannak, mint a termelők, s így az olcsó bornak többen örülnek, mint ahányan keseregnek rajta. Csakhogy ha a bor árát mesterségesen leszorítják, úgy a szőlősgazda tönkremehet rajta, míg a drága borárakba még egy fogyasztó se pusztult bele, — legföljebb kevesebbet vagy éppen nem fogyaszt. Épp ezért az osztrák kormány eljárása a dalmát bortermelőkkel szemben aligha mondható valami nagyon követéseméltónak.

Baj van a malmokkal. Pedig már eddig is drágábban őrtenek a mieink, mint a németországiak. Most meg azt akarják elérni, hogy ne is őrölhessen minden malom; csak egy-két kiválasztott szerencsefia. Azzal érvelnek, hogy így a szénszállításban, a gabonabefuvarozásban, meg a lisztelállításban is nagy egyszerűsítések érhetők el. S hogy mennyire bíznak a befentesek ennek a tervnek a sikerében, azt az is bizonyítja, hogy nagyon kapósak lettek a malomrészvények. Úgy látszik, minálunk jó üzletnek ígérkezik minden, ami a fogyasztóközönség kifosztására pályázik.

Burgonyapalánta. A német kertészek nemrégén gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a jövőben burgonyapalántát fognak termelni, és a palántázással lehetővé teszik, hogy a burgonya négy héttel korábban érjen meg.

Arjegyzékek, üzleti számlák, levélpapírok, borítékok, értesítő- s intőlevelek, címkék, bárczák, üzleti könyvek, cégkártyák, levelezőlapok, csomagoló-papírok, reklámcedulák, falragaszok, árúkönyvek, pénzeslevélborítékok, váltóürlapok, zárszámadások, utalványok stb., cégnyomással, több színben is.

Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, rovatos üzleti könyvek • Ügyvédek részére mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények és szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb. Ezek előállításához legújabb betűanyag. Nagy készlet. Villamos- és benzinmotorerő-berendezés.

☐ KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZET ☐

KÖSCH ÁRPÁD :: EPERJES

☐ PAPIR- ÉS ÍRÓSZER-RAKTÁR ☐

Díszművek, hetilapok, folyóiratok, meghívók, műsorok, tánczrendek, étlapok, szinlapok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak részére szükséges nyomtatványok ízléses és pontos előállítása több-
:: színű, valamint másolónyomással is. ::

Egyházi, tanügyi, közigazgatási s más hivatalos nyomtatványok raktára. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva. Háztartási könyvek. Költségvetések — készítendő nyomtatványokról — postafordultával. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítünk. • Előfizetések felvétele bármely hírlapra.

ER

Előfizetési
Egész évre ...
Félévre ...
Negyedévre ...
Hirdetési díj: Egy
pétütor egyszeri h
15 f. Rözmények s

A testi

Intéző kör
hogyan önfentat
zünk minél tö
A villamoság
rettenetes harc
kivánság és k
egy-kettőre v
előbb testet a
ez ragadjon m
úri embert, ta
Óhajtanunk ké
viharok hathat
resztül egész g
életnézeteinket
padjaiból egy ú
életelvekkel m
ki, amely csak
nem restelné
nemzedék, ame
kában jóval kés
tudna majd eg
ket létesíteni ex
védésére. Aho
gozni tudnánk
mély belátásán
melláthatólag h
nek, hogy sze
parentekkel,
mérőföldes ism
tudásnak szí
vagyunk még
is biztos bázist
nyér biztosítá
testi ügyesség
nélkül. Államfé
gógusok izzási
meggyőződést
szigorított éle
egyre fokozott
várnak kivétel
jobb idők után
az egyre több
gyelmezésre ir
fűlünkbe zúgha
sei, amelyek sz
oroszlánok vad
s mint szelid
gelni. S tényle
hatalma még s

CSEMI
LEGJO

Szegény malmok! Leégett a békéscsabai gőzmalom. Nem dolgozhatott úgy, mint azelőtt. Micsoda szerencsétlenség! Kétfélmilliónyi tőkájával így nem tudott többet elérni 877,000 korona, csekély 44 százalék nyereségnél — a leégés szerencsétlen esztendejében. Úgy-e, hogy föl kell emelni az őrlési díjakat? Szegényke Leégett!

Árpakávé árának maximálása. Sörgyáraink élelmessége talán mindennél inkább az árpakávé értékesítésénél mutatkozik a legélesebben. Kilóját 4 koronáért, métermázsáját 400 koronáért merik árulni annak a termékének, amit ők 42 kor.-jával vásárolnak. Csekélyke tészerezést vesznek meg mirajtunk azért, mert ők pörkölik meg. S még csak azzal se védekezhetik ellene a nagyközönség, hogy maga pörkölné otthon az áztatott árpát, mert hát árpát erre a célra csak a sörgyárak kapnak. Persze, mikor a babkávét kg.-jának 12 korona az ára, akkor kapva-kap a közönség a 4 koronás árpakávé is. Harmadába kerül s még jól is lehet lakni belőle, mert van tápláló ereje, nem úgy, mint a babkávénak, amelyik pusztán csak izgatószer. Ízét is jobban szeretik sokan a babkávénál. Talán rá is szokik majd a közönségünk, s ami pénzt most idegenbe küldünk a kávébabért, az majd itthon maradhat a háború után, ha módjában lesz mindenkinek otthon pörkölnie az árpáját is csakúgy, amint a babkávét teszi. Ne feledjük itt se, hogy a külföldre menő minden fillér itthon szaporítja a pénzühiányt s növeli a drágaságot. Mindenki a maga vagyoni helyzetét is rontja vele, ha bármiféle külföldi árút vásárol.

Lesz rézgálic. Holdankint 15 kg. Az ára 4 korona 20 fillér. Szétosztja a hatóság. Szigorú utasítással, hogy mindenkinek egyformán holdankint 15 kg. jusson. Így talán el lesznek kerülhetők az eddig fölpanaszolt bajok. Sz. L.

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonosok:
Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen jó férjem földi maradványait nagy részvétükkel utolsó útjára kíséreni szivesek voltak s mérhetetlen fájdalomat ezzel enyhíteni iparkodtak, ezúton mondok hálás szívvel köszönetet.

Özv. Szkurkay Manóné.

Házvezetőnőt

keres idős házaspár.

Idősebb leányt vagy gyermektelen özvegyet. Jó fizetés, jó bánásmód biztosítva. Hosszabb időn át való alkalmazás esetén nagyobb összeg végkielégítés. Ajánlatokat lapunk kiadóhivatala „Családias” jelige alatt továbbít. :: ::

664-1917. sz.-hoz. Igló város rendőrhatalóságától.

Pályázati hirdetés.

Igló r.-t. kir. kor.- és bányavárosnál a **polgárbiztos-rendőrbiztosi** (detektív), **rendőrtizedesi** és öt **rendőri** állás megüresedvén, ezen állásokra pályázatot hirdetek.

Az állások javadalmazása a következő:
A polgárbiztos javadalmazása évi 1400 kor. fizetés és 480 kor. lakpénz;
a rendőrtizedes javadalmazása évi 1000 kor. fizetés, 240 kor. lakbér és egyenruha;
a rendőrök javadalmazása évi 700 kor. fizetés, 240 kor. lakbér és egyenruha.

Valamennyi felsorolt állás nyugdíjképes, a városi alkalmazottak, azok özvegyeinek és árváinak ellátásáról szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében.

Folyamodók eddigi alkalmaztatásukat és erkölcsi előéletüket hiteles okiratokkal igazolni tartoznak.

Rátermettség esetén egyelőre egy próbaévre fogadtatnak fel. Egy sikeres próbaéveteltele után a véglegesítés kérdésében a városi tanács szabadon határoz.

Felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikére pályázni óhajtanak, hogy hivatalomban személyesen jelentkezzenek.

Igló, 1917. március 12.

Dr. Jantner Ervin s. k.,
rendőrkapitány.

Könnyelműen bánik pénzével,

ha lajstromozó-pénztárát másutt s nem nálunk szerzi be. Közelebbit megtudhat e címen: Einkaufsstelle der National-Registrier-Kassen Gesellschaft, Wien, VII, Siebensterngasse 31. :: ::

Jó házból való leány

fogtechnikus-tanulónak

azonnal felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „IM BOUDOIR“. Jährlich 24 reich illustrierte Hefte mit 48 farbigen Modebildern, mehr als 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen

Vierteljährlich: K 3.50 = Mk. 3.—
Einzelne Hefte 60 h = 52 Pfennig

GRATISBEILAGEN:
„Wiener Kinder-Mode“
„Für die Kinderstube“
„Für ältere und stärkere Damen“
„Für Haus und Küche“
„Schnittmusterbogen“

Schnitte nach Maß. Die Abonnentinnen erhalten eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl gegen Ersatz der Spesen von 30 h = 30 Pfennig unter Garantie für tadelloses Passen. — Die Anfertigung jedes Toilette-stückes wird dadurch jeder Dame leicht gemacht

Bestellungen bei allen Buchhandlungen und Zeitungsgeschäften sowie beim Verlag der „Wiener Mode“, Wien VI/2, Gumpendorferstraße 87. — Bei den Postanstalten zum amtlichen Tarif
Die „Wiener Mode“ ist sowohl in der österreichischen als auch in der deutschen Postzeitungsliste eingetragen

Jó házból való fiú
tanulónak
felvétetik **BERGMANN**
aranyműves és ékszerész cégnél, Eperjes.

Komoly, erélyes,
németül is tudó

kisasszony

felvétetik délutánra,
ki a gyermekekkel
az iskolai feladato-
kat is elkészíti. ::

Bővebbet **Hreblay Emil**, Eperjes,
Gazdasági felügyelőség. □ □ □

:: Kérjen időszaki értesítőt!
Amatőr-munkát szakszerűen végez!

Kassán, az egyik munkásnegyedben nagyon élénk helyen fekvő régi fűszer- és vegyeskereskedési

bolthelyiség

(a Bethlen-körút és a Szepsi-út sarkán) hadbavonulás miatt f. é. május 1-től

kiadó.

Bővebbet a háztulajdonosnál: **Kassa, Erzsébet-körút 2. sz.**

VISZKETEGSÉGET

rüht, sömört legbiztosabban elmulasztja a **barna zsír**. Kis tégely K 1.60, családi adag K 9.—, utasítással rendelhető dr. Flesch E. „Korona”-gyógvtárától. Győr.